

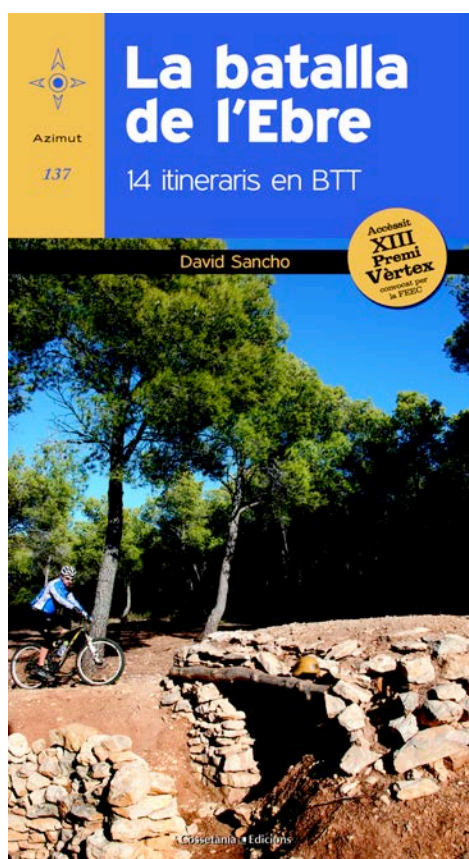
La batalla de L'Ebre

14 itineraris en BTT

(Accèssit al XIII Premi Vèrtex)

De David Sancho Cepero

La història com a fil conductor en la descoberta d'un espai natural ideal per a la bicicleta

Aquesta guia us permetrà conèixer el territori protagonista d'un dels episodis més durs de la nostra història recent: la batalla de l'Ebre. A cavall de la BTT, podreu descobrir els búnquers i trinxeres que s'han recuperat, ascendir a les serres, baixar barrancs, rodar pels camps i recórrer les poblacions que van ser l'escenari d'aquest conflicte.

Si bé les rutes es concentren a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, aquest recull d'itineraris us portarà també a altres llocs no menys interessants situats al Baix Cinca, el Segrià o el Montsià.

Principals característiques dels itineraris

-Han estat pensats per a un usuari mitjà de la BTT i, malgrat que requereixen una certa resistència física, no tenen dificultats tècniques considerables. També procuren agafar com menys millor les carreteres principals

-Els itineraris oscil·len entre els 20 i els 55 quilòmetres, per la qual cosa queden a l'abast d'una gamma molt àmplia de practicants de la BTT. A més, alguns poden enllaçar-se entre si, per si ens quedem amb més ganes de pedalar.

-Algunes de les rutes contempnen la possibilitat de fer alguna aproximació a peu i visitar espais relacionats amb la batalla de l'Ebre on no podem arribar amb la BTT.

-A cada itinerari trobarem una breu introducció que ens informa dels aspectos més destacats de la ruta, de la manera d'arribar al punt d'inici i una fitxa tècnica amb les dades indispensables (desnivell positiu, quilometratge, temps, punts d'aigua, etc.).

-Cadascuna de les rutes de la guia ve acompanyada d'un perfil altimètric que ens permet copsar a primer cop de vista com és la ruta que volem afrontar, així com d'un senzill croquis que ens orientarà per la ruta a seguir i on hem indicat alguns dels punts més destacats de la ruta.

-Els itineraris s'han descrit segons els punts quilomètrics més importants, parant atenció a les cruïlles, als llocs que poden portar confusió, als paratges naturals més interessants i, òbviament, als llocs d'interès històric. La majoria d'itineraris circulen per pistes forestals (les hem indicat simplement com a "pistes") i pistes asfaltades.

La batalla de l'Ebre (apunt d'història extret de la guia)

"A partir de l'abril de 1938, el front a Catalunya se situava a la línia que formen, des del Pirineu fins al mar, els rius Noguera Pallaresa, Segre i Ebre. Arran del trencament del front d'Aragó, Catalunya havia quedat aïllada de la resta del territori de la República, mentre que la ciutat de València estava directament amenaçada per les tropes franquistes, que desitjaven el control del seu estratègic port.

Això va obligar l'Exèrcit Popular de la República a reorganitzar-se, i a Catalunya es creà l'Exèrcit de l'Ebre. Aquest exèrcit estava format per diversos cossos i divisions, que alhora es dividien en Brigades Mixtes i les conegudes Brigades Internacionals, formades per voluntaris antifeixistes d'arreu del món.

Amb l'objectiu d'alleugerir la pressió sobre València i unir novament Catalunya amb la resta del territori republicà, l'Exèrcit de l'Ebre va idear un ambiciós pla: creuar el riu Ebre en el seu tram final per diversos punts per fer retrocedir les tropes franquistes terra endins, i, tot rodejant els Ports de Beseit pel nord i el sud, atacar la rereguarda franquista que amenaçava València.

Així, la matinada del 25 de juliol de l'any 1938, diverses divisions republicanes travessaven el riu Ebre per dur a terme els plans previstos. [...]"

L'autor

David Sancho Cepero (Barcelona, 1973) és llicenciat en Història i màster en Patrimoni Cultural per la Universitat de Lleida. Actualment, treballa com a professor de secundària intentant transmetre la passió per la història que ha sentit des de ben petit a les noves generacions. Ha col·laborat amb les revistes *Sàpiens*, *Vèrtex*, i és coautor dels llibres *Racones, les rutes del Temps d'Aventura* (2007) i *Noguera, 17 excursions en BTT* (2010), ambdós editats per Cossetània Edicions. En l'àmbit educatiu, és coautor

de la guia didàctica *Corba de Foc: el Cap de Pont de Balaguer* (2011), editada pel Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya.

Fitxa tècnica

Títol: *La batalla de l'Ebre. 14 itineraris en BTT*

Autor: David Sancho Cepero

Col·lecció: Azimut, 137

Pàgines: 120

Format: 12 x 22,5 cm

Preu: 12,10 euros

ISBN: 978-84-9034-190-2

Itinerari 1

Els tossals d'Almatret i el cingle de la Pena

Durant la batalla de l'Ebre el poble d'Almatret fou una localitat de rereguarda important per als interessos de la República. D'una banda, durant la Guerra Civil es va iniciar l'explotació de les mines de carbó que hi havia al seu terme, ja que era vital cobrir les necessitats energètiques del país; d'altra banda, al cingle de la Pena, proper al poble, s'hi va crear un observatori militar que va permetre preparar el pas del riu pel sector dels Auts. En aquesta ruta visitarem espais relacionats amb totes dues coses en el precíós i poc conegut marc natural dels tossals d'Almatret.

Dades tècniques

Accés: Des de Lleida o Flix, prenem la C-12 fins a Maials, on agafem la carretera LV-7046 fins a Almatret. Deixem el cotxe a prop de la plaça Major, on iniciem la ruta.

Distància: 23 km.

Desnivell positiu: 560 m.

Temps: Entre 2 i 3 hores.

Dificultat física: Mitjana.

Dificultat tècnica: Baixa.

Punts d'aigua: Almatret i embarcador d'Almatret.

Observacions: El tram de sender el farem, o no, damunt de la bicicleta, segons el nostre nivell.

Cartografia: Mapa ICC Segrià 1:50.000.

Descripció de l'itinerari

km 0. Som a la plaça Major d'Almatret. Sortim del poble pel carrer Major i enllacem amb el carrer del Pou, que ens durà als afores del poble.

km 0,350. Arribem a una cruïlla a la sortida del poble. Aquí trobem un plafó explicatiu de la zona, així com diversos indicadors. Prenem la direcció vers l'“Embarcador” i els tossals d'Almatret. Anem deixant granges a dreta i esquerra, rodejats dels aerogeneradors de la zona.

km 1,100. Continuem recte, ara per camí de terra.

km 2,650. Seguim els cartells que porten cap a l'embarcador i les mines d'Almatret.

km 2,790. Deixem una pista a la dreta. Continuem avall per la pista principal, mentre ens endinsem a l'espai natural dels Tossals d'Almatret.

km 3,080. Trobem un plafó indicador del paisatge de la zona i veiem la primera vista panoràmica sobre l'Ebre i la zona dels Auts, a l'altre costat del riu.

km 4,130. Arribem a una cruïlla on hi ha una caseta de totxo. Continuem recte cap a les mines. Després haurem de retornar fins a aquest punt.

km 4,310. Deixem la pista que anàvem seguint, que baixa cap al riu, i girem a la dreta per agafar una pista en més mal estat en direcció a les mines. Al llarg del camí anirem tro-

Baixant cap a l'Ebre